

Utánnnyomás az Arménia, 1892. áprilisi számából (eredeti helyesírással)

Wolff Gábor **(1811-1892)**

A magyar gyógyszerészet nesztorát, a növénytan egyik hivatott művelőjét és a hazai örménység egyik nem jelentéktelen fiát vesztette el Wolff Gáborban, kinek nevét elismeréssel említették a botánikusok, személyét pedig - polgári erényeiért - tisztelettel vették körül azok, kik közt élt, kikkel érintkezett.

A Wolff család a beköltözéskor 'Kál' (Gál: Farkas) örmény nevet viselt; de a család azon ágát, mely Köhalomban telepedett le, a szászok rendszeresen csak Wolff-nak nevezték. A család másik ága megtartotta a 'Gál' nevet; tehát a Gál és Wolff: egy család.

Wolff Gábor született 1811. ápril. 7.-én Köhalomban; atyja Wolff Bogdán köhalmi nagykereskedő, anyja KáringécZ Zsuzsánna volt. Testvérei: W. Antal udvarhelyi kereskedő, Dr. W. József erzsébetvárosi főorvos, W. Alajos Nagy-Küküllő megye tiszti ügyésze és W. Zsuzsánna mind elhunytak; csak Wolff János kolozsvári gyógyszerész van még életben.

Két évet (1820-22) töltött a brassói katonai nevelőintézetben; a gymnasiumot szintén Brassóban (1822-26) tanulta. Gyakornokoskodott Fogarason Ungár József gyógytárában (1827); gyógyszerészi oklevelet nyert Pesten 1834-ben; önálló gyógyszerész lett 1840-ben, ugyanis ekkor vásárolta meg öccsével, Jánossal a kolozsvári Schmidt Ádám-féle gyógyszerertárt.

Nőül vette 1842-ben Lukács Lujzát (Nagy-Váradról), Lukács György jelenlegi belügyminiszteri államtitkár egyik nővérét. 1848-49-ben, mint jó hazafi, nemcsak pénzzel, de vérrel is áldozott a hazának. 1856-ban 52 pályázó közül ő nyert jogot arra, hogy Tordán a második gyógyszerertárt felállíthassa, melyet azon évben meg is nyitott.

Kora ifjúságától kezdve kiváló előszeretettel foglalkozott ugyan a természettudományokkal, de legkedvencebb tárgyai mégis a növény- és rovartan voltak. Folytonosan tanult és buvárkodott; mint botánikus lett híressé. Fáradhatatlan floristicus volt; szerencsés fölfedezéseivel és kutatásaival Kolozsvár és Torda flóráját Európa legérdekesebb pontjaivá tette. A növénytudósok több növényt neveztek el az ő tisztelt nevérol, mely így halhatatlanná lett!

Érdemei elismeréssel találkoztak. 1846-ban a kir. magy. "Természettud. Társulat" - 1848-ban a stettini "Entomologischer Verein", - 1849-ben a nagyszebeni "Siebenb. Verein für Naturwissenschaften", - 1858-ban a bécsi "K.k. zoolog.-botan. Gesellschaft" tagjává és 1859-ben a bécsi "K.k. geolog. Reichsanstalt" levelező tagjává választotta.

Őszinte barátság köteléke fűzte a boldogult *dr. Haynald Lajos* kalocsai érseket Wolff Gáborhoz, kivel levelezésben is állott; a nagynevű bíbornok még erdélyi püspök korában ismerkedett meg Wolffal. A nyolczvanas évek elején kongresszusra gyűltek össze Magyarország pénzügyintézeteinek igazgatói Budapesten; Wolff Gábor is felment. A fővárosban volt az egyház büszkesége: Haynald is. E sorok írója volt az a szerencsés, ki Wolffot Haynaldhoz felvezette. Igazán megható volt a két botánikus találkozója: meghatva egymás nyakába borultak, megcsókolták egymást és hosszasan átölelkezve maradtak ...

Mint tordai gyógyszerész, a közügyek körül kifejtett önzetlen buzgalmával közbizalmat és osztatlan becsülést vívott ki magának. Tagja volt Torda-Aranyos vármegye bizottságának, valamint Torda város képviselőtestületének is. Huszonöt évig volt igazgatója Torda legrégebb pénzügyintézetének: a mostani virágzó "Tordai kisegítő-takarékpénztár részvénytársulat"-nak;

tisztét kiváló odaadással és szakértelemmel viselte. Múlt év aug. havában tartották meg a részvényesek fényes ünnepélyek közt 25 éves igazgatói jubileumát. Ekkor leplezték le olajfestésű arczképét is, mely most az intézet helyiségét díszíti. - Mint buzgó gazdája a "Torda-Aranyosmegyei gazdasági egyesület"-nek, megteremtette az egyesület gyümölcsfaiskoláját, mely jó hírnévre emelkedett.

Meg kell még emlékezni nagyszerű és sok ezer példányt számláló herbariumáról. Ez képezte boldogultnak egyik nagy gyönyörűségét; bármint csalogatták s bármit is ígértek érte: nem akart megválni ezen eszményi kincsétől, mit egy hosszú életen át gyűjtött, - hanem azt fiának Dr. Wolff Gyula tordai gyógyszerésznek hagyományozta.

Meghalt 1892. ján. 29.-én 81 éves korában. Halála általános, mély részvétet keltett; ravatalát koszorúozón borította. A szomorú családon kívül a "Tordai kiségitő-takarékpénztár" - és a "Torda-Aranyosmegyei gazd. Egyesület" külön-külön gyászjelentést adtak.

Sok tanulságot meríthet a előre törekvő ifjú nemzedék a tulságig szerény Wolff Gábor hasznos életéből, kinek önzetlensége utolérhetetlen és becsületessége szeplőtelen volt!

Bárány János

Szamosújvártól Bécsig

A Fővárosi Örmény Klub 2001. június 21. napján tartott találkozásának műsora: *Szamosújvártól Bécsig, az örménykatolikusok nyomában.*

A meghirdetett előadás megkezdése előtt a klub háziasszonya megemlékezett arról, hogy mit jelent számunkra az Országgyűlés által, május 8-án elfogadott 2001. évi XVII. törvény, az ország szabadsága visszaszerzésének jelentőségéről és a magyar szabadság napjáról, amelynek szövegét fel is olvasta.

"...1991. június 19-én az utolsó szovjet katona is elhagyta a Magyar Köztársaság területét, így az ország népe minden idegen erőtől függetlenül és minden korlátozástól mentesen maga tartja kezében saját sorsát. Szabadságunk visszaszerzésével valóra vált a Zrínyiek és Thököly, a Rákócziak és Kossuth, forradalmaink és szabadságharcaink hőseinek és velük a magyar nép egészének álma.

Az Országgyűlés attól a meggyőződéstől indítva, hogy szuverenitásunk visszaszerzésével és a magyar nép százados szabadságvágya valósággá válásával a nemzet a legnagyobb értéknek: a szabadságnak jutott ismét a birtokába, az Országgyűlés az ország szuverenitása visszaszerzésének emlékét és jelentőségét törvényben örökíti meg.

1991. június 19-ének, az utolsó idegen megszálló katona hazánkából történt eltávozása napjának emlékére június 19-ét nemzeti emléknapra nyilvánítja.

Szabadságharcaink vívmányának, a kivívott szabadságnak tiszteletére június hó utolsó szombatját a magyar szabadság napjává nyilvánítja. "

A májusi jogszabályalkotás másik nagy eredménye, hogy megszületett az oktatási miniszter 16/2001. (V.25.) OM rendelete, amellyel újra indul az ember-, erkölcs- és vallásismeret szakirányú továbbképzési szakképzés, meghatározott követelményeknek megfelelően, azaz a jövőben képeznek olyan oktatókat, akik - bár ötven évnyi szünetelés után - újra kezdik a témákban oktatni a fiatalokat.

Háziasszonyunk ezt követően felolvasta *Heltai Jenő: Szabadság* című csodálatos versét, amelyet az EÖGY 1999. júniusi számában már megjelentettünk.